

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

22 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în componența:
președinte
judecători

**Diaconu Iurie
Catan Liliana
Guzun Ion
Toma Nadejda
Boico Victor**

a judecat, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul delegat în Procuratura de circumscripție Chișinău, Oleg Popov, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2020, în cauza penală privindu-i pe

GARABAJIU Isae Xxx, născut la
*xx xxxxxxx xxxx, originar și domiciliat în s.
Xxxxxx, r-nul Xxxxxx;*

MEREACRE Petru Xxxxx, născut
*la xx xxxxx xxxx, originar și domiciliat în s.
Xxxxxx, r-nul Xxxxx;*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 26.06.2015 – 07.05.2019;

Instanța de apel: 16.08.2019 – 16.10.2020;

Instanța de recurs: 13.01.2021 – 22.02.2021.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 07 mai 2019, **Garabajiu Isae** a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 700 unități convenționale, ce constituie suma

de 14 000 lei.

Mereacre Petru a fost achitat de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că **Garabajiu Isae**, la 14 aprilie 2015, aproximativ la ora 17:00, s-a apropiat de vecinul său Goro Constantin, care se afla în stradă, în fața porții gospodăriei sale din s. Xxxxxx, r-nul Xxxxx și intenționat din motive huliganice, în prezența lui Isciuc Anatolie l-a lovit cu palma în față, de la lovitura primită, Goro Constantin a căzut jos, apoi i-a aplicat lovituri pe diferite părți ale corpului și a capului, ca rezultat, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1013/D din 11.05.2015, Goro Constantin s-a ales cu hemoragie sub totală în sclera ochiului drept, echimoze și excoriații multiple pe față, care au fost cauzate prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur sau la lovirea de acesta, condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare ușoară, astfel încălcând grosolan ordinea publică, în loc public, manifestând o vădită lipsă de respect față de societate, fără careva motive, acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită.

Instanța de judecată a conchis că vina inculpatului Garabajiu Isae în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal al Republicii Moldova - huliganismul, adică *acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, săvârșită de două persoane este dovedită parțial și va recalifica acțiunile inculpatului în baza art. 287 alin. (1) Cod penal al Republicii Moldova ca huliganism, adică *acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică și exprimă o vădită lipsă de respect față de societate, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, excluzând semnul calificativ imputat de către acuzatorul de stat - acțiune săvârșită de două persoane.**

Mereacre Petru este învinuit de organul de urmărire penală precum că, la 14 aprilie 2015, aproximativ la ora 17:00, împreună cu Garabajiu Isae, deplasându-se cu automobilul de model „WW Golf”, n/î. xx xx xxx, s-au apropiat de vecinul lor Goro Constantin care se afla în stradă în fața porții gospodăriei sale din s. Xxxxxx, r-nul Xxxxx, și atunci intenționat din motive huliganice, Garabajiu Isae l-a lovit cu ușa automobilului nominalizat pe care îl conducea, de la lovitura primită, Goro Constantin a căzut jos. Ulterior, Garabajiu Isae și Mereacre Petru s-au coborât din mașină, încălcând grosolan ordinea publică, în loc public, manifestând o vădită lipsă de respect față de societate, fără careva motive, s-au apropiat de Goro

Constantin, care se afla jos și ambii i-au aplicat multiple lovituri cu picioarele în diferite părți ale corpului și a capului, de la ce ultimul și-a pierdut cunoștința, acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită.

Ca consecință a agresiunii huliganice ale lui Mereacre Petru și Garabajiu Isae, potrivit concluziilor raportului de expertiză medico-legală nr. 1013/D din 05.05.2015, Goro Constantin s-a ales cu hemoragie sub-totală în sclera ochiului drept, echimoze și excoriații multiple pe față, care au fost cauzate prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur sau la lovirea de acesta, posibil în timpul și circumstanțele indicate, condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare ușoară. În momentul producerii leziunilor corporale au fost aplicate multiple lovituri. Localizarea anatomică în diferite regiuni ale corpului exclude formarea lor în urma căderii.

3. Temeinicia și legalitatea sentinței a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Procurorul în Procuratura raionului Ialoveni, Vasile Danu prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Mereacre Petru și Garabajiu Isae să fie recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod Penal și a le stabili ambilor pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 1 000 unități convenționale.

În motivarea apelului a indicat că:

- instanța de judecată a dat o apreciere greșită circumstanțelor cauzei și a recalificat acțiunile lui Garabajiu Isae în baza art. 287 alin. (1) Cod Penal, iar inculpatul Mereacre Petru a fost achitat pe motiv că fapta incriminată nu a fost comisă de acesta;

- achitarea inculpatului Mereacre Petru și pedeapsa aplicată față de inculpatul Garabajiu Isae nu poate fi considerată legală din motivul că acesta nu va aduce la corectarea inculpaților și nu restabilește echitatea socială, iar scopul pedepsei penale este restabilirea echității sociale, corectarea condamnaților și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea lor cât și a altor persoane, poate să fie atins în circumstanțele stabilite, doar prin aplicarea față de condamnați a unei pedepse prevăzute de legislația în vigoare;

- instanța de judecată nu a ținut cont la achitarea lui Mereacre Petru și stabilirea pedepsei inculpatului Garabajiu Isae de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat acuzat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2), lit. b) Cod Penal, iar probele prezentate de acuzare în instanța de judecată demonstrează incontestabil comiterea de către inculpați a infracțiunii incriminate;

- la stabilirea pedepsei lui Garabajiu Isae și achitarea lui Mereacre Petru instanța de judecată a luat în calcul mai mult mărturiile inculpaților care nu au fost

combătute de alte probe ale apărării și nu a ținut cont de declarațiile părții vătămate și a martorilor care au depus declarații în judecată.

3.2. Avocatul Valentin Guțu în interesele părții vătămate Goro Constantin, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpaților Garabajiu Isae și Mereacre Petru a le stabili o pedeapsă sub formă de închisoare, indicând că susține în principiu apelul procurorului, dar solicită aplicarea față de inculpați a unei pedepse sub formă de închisoare.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2020, au fost admise apelurile declarate, casată parțial sentința, *inclusiv din oficiu*, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Garabajiu Isae, recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal, a fost liberat de pedeapsa penală în temeiul art. 60 Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că, în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit cu certitudine faptul că, inculpatul Garabajiu Isae, prin acțiunile sale, materializate prin cauzarea loviturilor, vătămarea intenționată a integrității corporale a părții vătămate, exprimarea în loc public cu cuvinte necenzurate, intenționat a încălcat ordinea publică *și a exprimat o vădită lipsă de respect față de societate*, acțiuni care au fost însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obraznicie deosebită.

A notat instanța de apel, că vinovăția inculpatului Garabajiu Isae a fost dovedită prin declarațiile părții vătămate Goro Constantin, din conținutul cărora rezultă că inculpatul Isae Garabajiu i-a aplicat lovituri, conflictul având loc în stradă, în fața porții gospodăriei părții vătămate din s. Xxxxx, r-nul Xxxxx declarații care coroborează cu declarațiile martorului Isciuc Anatol, care a declarat că în urma conflictului care a apărut între inculpat și partea vătămată, în drum, în apropierea porții lui Goro Constantin, în prezența lui, Garabajiu Isae i-a aplicat o lovitură cu palma peste față lui Goro Constantin. Apoi a căzut jos, lovindu-se cu fața de pământ și cu concluziile raportului de expertiză medico-legală nr. 1013/D din 11.05.2015, prin care se atestă că la Goro Constantin s-a constatat: hemoragie sub-totală în sclera ochiului drept, echimoze și excoriații multiple pe față, care au fost cauzate prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur sau la lovirea de acesta, condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și în baza acestui criteriu

se califică ca vătămare ușoară.

Pe cale de consecință, instanța de apel a constatat că inculpatul Garabajiu Isae a acționat de unul singur, în lipsa lui Mereacre Petru, or, acuzatorul de stat nu a prezentat probe care ar dovedea complicitatea lui Mereacre Petru la acest act de huliganism.

La fel, instanța de apel a reținut că, în cadrul cercetării judecătorești nu a fost stabilit faptul că inculpatul Garabajiu Isae l-ar fi lovit pe Goro Constantin cu ușa de la mașina sa, or, faptul că în acea perioadă de timp, când a avut loc conflictul, drumul era săpat și era imposibil de a te deplasa cu automobilul pe acea porțiune de drum, de pe lângă casa de locuit a părții vătămate Goro Constantin, a fost confirmat prin declarațiile martorilor Isciuc Anatol, Mereacre Elena, Gîncota Fiodor și Turcan Andrei.

Instanța de apel a stabilit că acuzatorul de stat a administrat la dosar probe pertinente, concludente și veridice, care apreciate prin coroborare dovedesc incontestabil că inculpatul Garabajiu Isae a comis infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (1) Cod Penal ca huliganism, adică *acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, acțiuni care prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită.*

Cu referire la învinuirea înaintată prin rechizitoriu inculpatului Mereacre Petru în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod Penal, Colegiul Penal apreciind în conformitate cu criteriile stabilite la art. 101 alin. (1) Cod procedură penală, probele administrate de către acuzatorul de stat, și anume declarațiile părții vătămate Goro Constantin, declarațiile martorilor Isciuc Anatol, Mereacre Elena, Gîncota Fiodor și Turcan Andrei și suplimentar în instanța de apel declarațiile martorului Mereacre Nicolae, a conchis că, prin aceste probe nu a fost probată dincolo de orice îndoială rezonabilă vinovăția inculpatului Mereacre Petru în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2), lit. b) Cod Penal.

Potrivit declarațiilor părții vătămate Goro Constantin, date atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel rezultă că acesta a fost lovit atât de inculpatul Garabajiu Isae, cât și de inculpatul Mereacre Petru, care se afla în automobil cu inculpatul Garabajiu Isae.

Declarațiile părții vătămate Goro Constantin nu coroborează cu declarațiile martorului Isciuc Anatol, care era prezent la fața locului, or, el a indicat că conflictul a avut loc doar între Garabajiu Isae și partea vătămată Goro Constantin, totodată, martorul a confirmat cu certitudine că, Mereacre Petru nu s-a aflat la fața locului când a avut loc cazul și nici în apropiere nu l-a văzut. La fel, martorul Isciuc Anatol a indicat că nu a văzut-o și nici nu a auzit-o pe Mereacre Elena în acel timp când a avut loc conflictul.

Cu referire la declarațiile martorului Mereacre Elena, care constituie proba acuzării, Colegiul Penal a apreciat că declarațiile acestui martor nu coroborează cu declarațiile părții vătămate Goro Constantin, dar coroborează cu declarațiile martorului Isciuc Anatol, or, ultima a declarat că la data de 14.04.2015 ea și soțul ei Mereacre Petru au fost acasă. Careva gălăgie nu a auzit și nu a văzut nimic referitor la cearta dintre Goro Constantin și Garabajiu Isae.

Declarațiile părții vătămate Goro Constantin nu coroborează nici cu declarațiile martorilor Gîncota Fiodor și Țurcan Andrei (în partea ce se referă la probarea vinovăției inculpatului Mereacre Petru), or, prin declarațiile acestor martori se atestă că drumul era săpat și ca să se deplaseze automobilele pe acel drum în acea perioadă era imposibil, ceea ce combate versiunea părții vătămate precum că inculpatul Mereacre Petru se afla în automobil cu inculpatul Garabajiu Isae și după ce a coborât din automobil i-a aplicat lovituri.

Versiunea părții vătămate Goro Constantin referitor la aflarea lui Mereacre Nicolae în automobil cu inculpatul Garabajiu Isae la locul comiterii faptei se combate și prin cazierul contravențional eliberat în privința lui Garabajiu Isae, prin care se atestă că la data de 16.04.2015 Garabajiu Isae a comis contravenția prevăzută de art. 245 alin. (1) Cod Contravențional - încălcarea regulilor de circulație de către pietoni.

În același context, instanța de apel a reținut că la materialele cauzei penale a fost anexată informația eliberată de Primăria Xxxxx, r-nul Xxxxx, prin care se confirmă faptul că în sectorul Furnicarul lucrările au fost îndeplinite din luna februarie 2015 până în septembrie 2015 pe toate străzile conform proiectului. Lucrările pe strada Furnicarului nr. 2 s-au îndeplinit în perioada de la 07.04.2015 până la data de 24.04.2015, s-a săpat tranșeul pentru instalare a țevelor rețelei de canalizare și a apeductului.

Totodată, Colegiul Penal a statuat că declarațiile părții vătămate Goro Constantin nu coroborează nici cu declarațiile martorului Mereacre Nicolae, or acesta a declarat că nu a văzut cazul din aprilie 2015, cunoaște despre acest caz din spusele vecinilor, iar despre implicarea inculpatului Mereacre Nicolae la conflictul din aprilie 2015, martorul nu a indicat nici în mod direct, nici indirect.

Prin documentele și procesele-verbale ale acțiunilor procesuale prezentate de partea acuzării drept probe referitoare la existența elementelor infracțiunii, identificarea făptuitorului, constatarea vinovăției, la fel nu poate fi identificat ca subiect al infracțiunii - inculpatul Mereacre Petru.

Colegiul Penal a conchis că, din ansamblul de probe prezentate de către acuzatorul de stat, cercetate de instanța de fond și suplimentar în instanța de apel, rezultă că fapta prejudiciabilă nu a fost comisă de către inculpatul Mereacre Petru,

motiv pentru care acesta urmează a fi achitat de învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2), lit. b) Cod Penal, din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat, adică nu există temeiul real al răspunderii penale și în consecință, nici temeiul juridic al răspunderii penale.

În temeiul art. 409 alin. (2) Cod procedură penală, Colegiul Penal a stabilit că la data judecării apelurilor a intervenit termenului de prescripție de tragere la pedeapsă penală a inculpatului Garabajiu Isae pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod Penal, impunându-se necesitatea liberării de pedeapsă penală în temeiul art. 60 Cod Penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

5. Temeinicia și legalitatea deciziei instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către, procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, prin care, invocând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, solicită casarea totală a deciziei instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În motivarea recursului depus, invocă următoarele argumente:

- instanța de apel s-a expus nesigur și nemotivat asupra argumentelor acuzatorului de stat despre aprecierea greșită de către instanța de fond a probelor administrate de către partea acuzării dar și despre interpretarea greșită a normei materiale, aceasta în condițiile în care nu a combătut în mod convingător pe fiecare dintre ele, astfel încât un observator independent să se poată convinge de faptul că soluția instanței, din perspectiva argumentelor ei, relevă adevărul obiectiv;

- similar instanței de fond, instanța de apel a motivat contradictoriu soluția adoptată;

- instanța de apel a descris o parte din probele administrate la etapa cercetării judecătorești în instanțele de fond și de apel, însă la fel, ca și instanța de fond nu le-a supus unei analize ample în ordinea stabilită de art. 101 Cod de procedură penală, pe fiecare în parte din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

- instanța de apel urma să se pronunțe argumentat asupra motivelor invocate de procurorul apelant privind erorile admise de către instanța de fond la aprecierea probelor și în consecință să dea un răspuns clar și concis întru asigurarea garanțiilor unui proces echitabil, prin explicarea motivată și clarificarea dacă argumentele invocate de procurorul apelant demonstrează sau nu vinovăția

inculpatului Mereacre Petru în corelație cu cumulul de probe administrat în respectiva cauză penală, or consemnarea autentică și enumerarea probelor, nu reprezintă o motivare în corespundere cu rigorile art. 6 al Convenției europene a drepturilor omului.

- instanțele inferioare, fără a constata dacă în realitatea obiectivă a fost sau nu săvârșită o infracțiune de huliganism în condiții de participare simplă, neîntemeiat au constatat că fapta nu a fost săvârșită de către inculpatul Mereacre Petru, însă, fără a face claritate care faptă nu a fost săvârșită de către acesta;

- faptul producerii evenimentului prejudiciabil rezultă explicit din declarațiile părții vătămate Goro Constantin, procesul verbal de confruntare a părții vătămate cu bănuiții Garabajiu Isae și Mereacre Petru, denunțul telefonic al medicului Iacoveț din 14.04.2015, plângerea victimei Goro Constantin din 17.04.2015, raportul de expertiză judiciară medico-legală nr. 1013/D din 11 mai 2015 în privința părții vătămate Goro Constantin;

- instanțele de fond și de apel, pe de o parte au indicat că rețin declarațiile părții vătămate Goro Constantin care se referă la participarea inculpatului Garabajiu Isae, ca fiind adevărate, iar cealaltă parte din declarațiile respective, care se referă la inculpatul Mereacre Petru le-au apreciat ca fiind neveridice;

- instanțele inferioare nu au ținut cont de faptul că, declarațiile părții vătămate Goro Constantin coroborează cu informația telefonică din 14.04.2015, depusă de medicul Iacoveț, care a sesizat organul de urmărire penală cu un denunț telefonic prin care a reclamat faptul că, la 14 aprilie 2015 pentru acordarea primului ajutor medical a fost internat numitul Goro Constantin cu diagnoza preventivă „excoriații în regiunea obrazului stâng, hematom preorbital pe dreapta care a comunicat că în aceeași zi a fost maltratat în s. Xxxxxx de către numiții Garabajiu Isae și Mereacre Petru”, de aici rezultând că partea vătămată Goro Constantin, la primul contact cu alte persoane decât inculpații Garabajiu Isae și Mereacre Petru și la scurt timp după producerea evenimentelor a indicat direct asupra lui Mereacre Petru ca fiind unul dintre agresorii săi, probă care a fost ignorată de instanța de apel și nu a fost supusă aprecierii;

- atât instanța de fond cât și cea de apel au pus la baza hotărârilor adoptate declarațiile martorilor Isciuc Anatolie, făcute la etapa cercetării judecătorești în instanța de fond, însă au omis neargumentat să descrie și să aprecieze declarațiile martorului Isciuc Anatolie, date de acesta la etapa urmăririi penale și citite în ședința de judecată de către procuror și potrivit căror, în seara evenimentelor se afla la domiciliu (care se află în apropierea domiciliului părții vătămate Goro Constantin) și că nu l-a văzut pe Mereacre Petru și nici pe Goro Constantin. Cu Mereacre Petru a discutat a doua zi, urmare a unei vizite pe care ultimul i-a făcut-

o în scopul de a-l convinge să meargă la organul de urmărire penală pentru a face declarații, însă instanța de fond a constatat și cea de apel a consimțit că fapta de huliganism simplu a fost săvârșită în prezența numitului Isciuc Anatolie, care la etapa urmăririi penale a infirmat faptul că ar fi asistat la derularea evenimentelor.

- la încadrarea acțiunilor inculpatului Garabajiu Isae, instanțele inferioare au comis o eroare gravă de drept, depășind limitele învinuirii formulate prin rechizitoriu reținând în sarcina acestuia că a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (1) Cod penal – huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică și exprimă o vădită lipsă de respect față de societate, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită;

- instanța de apel a dispus liberarea inculpatului Garabajiu Isae de pedeapsa penală în temeiul art. 60 Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspunde penală, soluție care contravine prevederilor art. 60 Cod penal, raportate celor de la art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, fiind greșit soluționată chestiunea privind soarta procesului penal în prezenta speță, iar argumentele invocate în sprijinul soluției recurate vin în contradicție cu prevederile imperative ale normelor de drept material penal și respectiv procedural penal.

5.1. Pe marginea recursului declarat de procuror, avocatul Ion Lunca, în numele inculpatului Mereacre Petru a depus referință prin care solicită respingerea recursului declarat de procuror ca fiind vădit neîntemeiat.

6. Judecând recursul ordinar declarat și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul Penal lărgit conchide că acesta urmează a fi admis în conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit căroră *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată verificând dacă s-a aplicat corect

legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit practicii cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel și conform art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

Statuând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit, verificând și analizând *per ansamblu* decizia instanței de apel, raportată la criticele recurențelor, constată că instanța de apel la adoptarea soluției nu a respectat întocmai prevederile legale, ignorând exigențele legii procesual-penale în partea motivării hotărârii, or în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, chiar dacă dispozițiile art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale impun instanțele naționale să-și motiveze deciziile (hotărârea *Boldea versus România*), această obligație nu presupune existența unor răspunsuri detaliate la fiecare problemă ridicată, fiind suficient să fie examinate în mod real problemele esențiale care au fost supuse spre judecată instanței, iar în considerentele hotărârii trebuie să se regăsească argumentele care au stat la baza pronunțării acesteia.

CtEDO a consemnat în repetate rânduri că, la judecarea cauzei de către instanța de apel și la adoptarea deciziei, aceasta nu se poate limita la preluarea totală sau parțială a motivării formulate de instanța de fond, ci trebuie să analizeze din nou cauza, în fapt și în drept, cu atât mai mult când este în situația pronunțării unei noi hotărâri, și să răspundă argumentat la criticile invocate de părți, or doar

astfel se demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul examinării acestei cauze penale.

Înainte de a purcede la expunerea de motive, care au stat la baza casării integrale a deciziei instanței de apel, Colegiul ține să evidențieze că, încadrarea juridică a faptei are importanță atât pentru aplicarea corectă a legii penale, cât și pentru modul de desfășurare a judecății determinând, nu în ultimul rând, concordanța între conținutul legal al infracțiunii și conținutul constitutiv al acesteia. Mecanismul de încadrare juridică a faptei presupune implicit stabilirea textului din legea penală, care prevede și sancționează fapta socialmente periculoasă ce face obiectul cauzei penale.

Drept temeiuri pentru recurs procurorul a invocat art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stipulează, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise *când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Potrivit prevederilor art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

Colegiul penal lărgit constată că aceste prevederi procesuale obligatorii menționate supra, nu au fost respectate întocmai la judecarea apelului de către instanța ierarhic inferioară.

Astfel, din conținutul sentinței rezultă că, instanța de fond la examinarea cauzei, a dispus achitarea inculpatului Mereacre Petru, pe motiv că, fapta nu a fost săvârșită de inculpat și a recalificat acțiunile inculpatului Garabajiu Isae din prevederile art. 287 alin. (2) Cod penal la prevederile art. 287 alin. (1) Cod penal, însă la constatarea încadrarea faptei ca fiind comisă de inculpatul Garabajiu Isae, a încălcat prevederile art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală. Depășind limitele învinuirii, a indicat că inculpatul Garabajiu Isae a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (1) Cod penal, ca huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică și exprimă o vădită lipsă de respect față de societate, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obraznicie deosebită, deci a reținut în privința acestuia și exprimarea unei vădite lipse de respect față de societate - circumstanță de drept neimputată ultimului prin rechizitoriu (*f.d. 79, vol. I*), element care de altfel, deja fusese exclus din componența infracțiunii prevăzute la art. 287 Cod penal, la data săvârșirii acesteia.

La judecarea apelurilor declarate, instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza probelor noi prezentate de părți, a dispus casarea sentinței, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) Cod penal, pronunțând o nouă hotărâre, a corectat eroarea comisă de prima instanță și a exclus elementul „exprimă o vădită lipsă de respect față de societate”, din încadrarea reținută de prima instanță, reținând încadrarea acțiunilor inculpatului Garabajiu Isae, în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, ca huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică și însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită.

Mai mult ca atât, Colegiul reține că, potrivit prevederilor art. 394 alin. (3) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă: indicarea învinuirii pe baza căreia cauza în privința învinuitului a fost trimisă în judecată; descrierea circumstanțelor cauzei constatate de instanța de judecată și enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzării. Nu se admite introducerea în sentința de achitare a unor formulări ce ar pune la îndoială nevinovăția celui achitat.

La caz, se reține că instanța de fond dispunând recalificarea acțiunilor lui Garabajiu Isae în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, iar instanța de apel, menținând sentința în această parte, au omis să indice în partea descriptivă a sentinței și deciziei învinuirea pe baza căreia cauza în privința învinuitului a fost trimisă în judecată.

Dispunând achitarea inculpatului Mereacre Petru, instanțele inferioare au apreciat ca veridice, pertinente, concludente și utile declarațiile depuse de inculpatul Mereacre Petru, însă au lăsat fără apreciere faptul că persoana acuzată beneficiază de libertatea de a nu se auto-incrimina și că aceasta nu poartă răspundere pentru declarațiile făcute, decât în cazul în care el face un denunț intenționat fals că infracțiunea a fost săvârșită de o persoană care, de fapt, nu a avut atribuție la săvârșirea ei.

Mai mult ca atât, instanțele de judecată, pe de o parte dispunând condamnarea lui Garabajiu Isae au reținut ca fiind pertinente, concludente și utile declarațiile părții vătămate Goro Constantin (*care de altfel, indică direct și asupra inculpatului Mereacre Petru, precum că ar fi comis faptele infracționale*) și că acestea coroborează cu ansamblul de probe prezentate de acuzare, însă pe de altă parte, la aprecierea faptelor incriminate inculpatului Mereacre Petru, fără a constata vreun temei de inadmisibilitate a probei respective conform prevederilor art. 94 Cod penal, au indicat că prin probele prezentate de acuzare nu a fost probată dincolo de orice

îndoială rezonabilă vinovăția inculpatului Mereacre Petru în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

În acest sens, se reține că instanța de apel, în cazul inculpatului Garabajiu Isae a notat că declarațiile părții vătămate coroborează cu ale martorului Isciuc Anatol, însă în cazul inculpatului Mereacre Petru a indicat că acestea nu coroborează cu declarațiile martorului Isciuc Anatol.

Mai mult ca atât, instanța de apel, s-a rezumat la aprecierea declarațiilor martorului Isciuc Anatol date în ședința de judecată, însă fără a da apreciere și declarațiilor acestui martor de la urmărirea penală, care au fost date citire de către procuror în ședința de judecată a instanței de fond (*f.d. 218 - 219, vol. I*), fapt despre care s-a făcut mențiune și în cadrul ședinței instanței de apel (*f.d. 74, vol. II*), unde a declarat că în seara evenimentelor – 14.04.2015, se afla la domiciliu și că nu l-a văzut nici pe Mereacre Petru, nici pe Goro Constantin și că cu Mereacre Petru a discutat doar a doua zi, urmare a un ei vizite pe care ultimul i-a făcut-o în scopul de a-l convinge să meargă la organul de urmărire penală pentru a face declarații (*f.d. 27, vol. I*).

În această ordine de idei, Colegiul statuează că, instanța de apel nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete în fapt și drept invocate în rechizitoriu, iar în decizie a indicat doar selectiv câteva probe din cele care au fost date citirii în ședința de judecată de către acuzatorul de stat.

La fel, instanța de apel nu a indicat motivele pentru care a respins probele aduse în sprijinul acuzării și nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apelul declarat de procuror și repetate în recursul ordinar, inclusiv în felul și esența probatorie, în care acestea sunt reproduse la pct. 3.1 și 5. din prezenta decizie, prin ce a admis eroarea de drept prescrisă de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

Cât ține de argumentul recurentului, precum că ar fi incorectă soluția instanței de apel, de liberare de pedeapsă a inculpatului Garabajiu Isae, din motivul expirării termenului de prescripție prevăzut la art. 60 Cod penal, astfel, fiind soluționată greșit soarta procesului penal în prezenta speță, Colegiul lărgit în urma verificării, îl apreciază ca fiind declarativ, or, acesta nu și-a găsit confirmarea.

În acest sens, se rețin prevederile art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, potrivit căror sentința de condamnare se adoptă cu liberarea de pedeapsă în cazul prevăzut la art. 93 din Codul penal sau al expirării termenului de prescripție.

Rezumând cele menționate, Colegiul penal constată că în speță și-a găsit confirmare temeiul pentru recurs prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii, ceea ce inevitabil duce la casarea deciziei instanței, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În mare parte soluția instanței de recurs de a dispune rejudecarea se bazează pe statuările Curții Europene în speța *Năvoloacă c. Moldovei* (cererea nr. 25236/02), hotărârea din 16.12.2008, unde Curtea având a se pronunța asupra acestei cauze a considerat că chestiunile care urmau a fi hotărâte de către Curtea Supremă de Justiție nu puteau fi examinate în mod corespunzător, ca chestiuni ce țin de un proces echitabil, fără o apreciere directă a circumstanțelor factologice prezentate de părți pe marginea speței deferite judecării (*a se vedea Botten v. Norway, 19 februarie 1996, §§ 52 și 53, Reports of Judgments and Decisions 1996-I și Popovici, citată mai sus, § 72*). Având în vedere că, Curtea Supremă de Justiție nu are competența să facă o examinare directă în fapt, ea are competența de a dispune rejudecarea cauzei de către instanța ierarhic inferioară. În cazul de față, ținând cont de faptul că și sentința primei instanțe este una viciată, echitatea cere ca Curtea Supremă de Justiție să dispună rejudecarea cauzei.

În cadrul rejudecării cauzei, instanța de apel urmează să înlăture erorile menționate, să țină cont de împrejurările expuse care au servit temei de casare a soluției adoptate și în strictă conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor administrate în instanța de judecată, inclusiv să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar în dependență de datele obținute să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă și prevederilor art. 417-418 Cod de procedură penală.

De asemenea, instanța de apel urmează să țină cont de prevederile art. 436 Cod de procedură penală care se referă la procedura de rejudecare și limitele acesteia, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate și să constate prezența sau lipsa

vinovăției inculpaților în comiterea infracțiunii incriminate, să aprecieze rolul fiecărui inculpat, reieșind din învinuirea formulată în rechizitoriu în coroborare cu faptele stabilite în ședința de judecată și legalitatea probelor cercetate nemijlocit în ședința de judecată, ținând cont de motivele invocate în apeluri și dispozițiile expuse la pct. 6 al prezentei decizii și ca urmare să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în strictă conformitate cu prevederile art. 414, 417 Cod de procedură penală.

7.În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul delegat în Procuratura de circumscripție Chișinău, Oleg Popov, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2020, în cauza penală privindu-i pe *GARABAJIU Isae Xxx și MEREACRE Petru Xxxxx* și dispune rejudecarea cauzei, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 22 martie 2021.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Catan Liliana

Guzun Ion

Toma Nadejda

Boico Victor